

Samen zijn wij Vijfheerenlanden

Betrokken en betrouwbaar

Coalitieakkoord
op hoofdlijnen
2022 - 2026

Samen zijn wij Vijfheerenlanden

Betrokken en betrouwbaar

Coalitieakkoord
op hoofdlijnen
2022 - 2026

INHOUD

Inleiding	5
De inwoner centraal	7
Samen bouwen en wonen	8
Verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar	10
Economie en werken	12
Vitale landbouw in een aantrekkelijk buitengebied	14
Rust, ruimte en recreatie	15
Kunst & Cultuur	18
Omzien naar elkaar	20
Elkaar ontmoeten	23
Sport en bewegen	24
Duurzame toekomst	26
Veiligheid	29
Dienstverlening en communicatie	30
Financieel gezond	32

INLEIDING

Samen Zijn Wij Vijfheerenlanden Betrokken, Betrouwbaar En Realistisch

Wij leven in een prachtige gemeente. Veel mensen in Vijfheerenlanden zijn tevreden met en genieten van hun woonomgeving. Met elkaar vormen we een diverse en vitale samenleving. Elk dorp en elke wijk is uniek en tegelijkertijd zijn we samen Vijfheerenlanden. Vijfheerenlanden als geheel is meer dan de som der delen; mede daardoor zijn we een sterke partner in de regio.

Ruim drie jaar geleden werd het bestaan van de gemeente Vijfheerenlanden een feit. Een moment dat vooraf was gegaan door een intensief traject van samenvoeging. Ook na 1 januari 2019 was nog veel te doen. Wij danken onze voorgangers voor al het werk wat zij hebben verricht in de eerste drie jaar van onze jonge gemeente. Hierop kunnen wij samen met en voor onze inwoners en ondernemers verder bouwen aan onze mooie gemeente.

Voor ons ligt een periode met grote opgaven. Ondanks beperkende factoren zoals grote krapte op de arbeidsmarkt, iets wat ook onze eigen organisatie raakt, gaan wij met enthousiasme aan de gang voor de inwoners en ondernemers van Vijfheerenlanden. Wij willen betrokkenheid bij hen uitstralen, en realistisch zijn in het maken van afspraken, met als doel een betrouwbare overheid te zijn.

Wij willen onze gemeente Vijfheerenlanden mooier en beter maken met en voor onze inwoners en ondernemers. Ook op wereldniveau is nagedacht over hoe we onze aarde mooier en beter kunnen maken. We hebben er namelijk maar één van. De 193 lidstaten die samenkomen bij de Verenigde Naties hebben hiervoor 17 duurzame ontwikkelingsdoelen opgesteld, de Global Goals. Zij gelden in alle landen en voor alle mensen. En dat gaat over onze en alle partijkleuren heen. En het is goed om ondanks al onze verschillen of juist met respect daarvoor, als wereldbewoners gezamenlijk op te trekken, ook in Vijfheerenlanden.

In dit coalitieakkoord laten wij zien hoe wij daar invulling aan geven. Op een betrokken, betrouwbare en realistische manier; samen voor Vijfheerenlanden.

01

De inwoner centraal

Doelstelling wijk- en dorpsgericht werken

Wijk- en dorpsgericht werken is de norm. Deze manier van werken zorgt er voor dat de inwoners gestimuleerd worden eigen initiatieven te ontplooiën in hun buurt of wijk en daarbij, als dat nodig is, gefaciliteerd worden door de gemeente (overheidsparticipatie). We betrekken onze inwoners en ondernemers in een zo vroeg mogelijk stadium bij onze projecten en beleidsontwikkeling (inwonersparticipatie) en zetten daarbij in op goed verwachtingenmanagement en heldere communicatie. We respecteren de verschillen tussen alle dorpen en wijken. Maatwerk is in alle gevallen de standaard.

01

Dit willen wij bereiken door

- Stevig in te zetten op het programma wijk- en dorpsgericht werken 2021-2024 en dit verder uit te bouwen.
- Benaderbaar en zichtbaar te zijn in de dorpen en wijken met onze wijk- en dorpswethouders en de wijkambassadeurs. Dezelfde houding verwachten wij van de ambtelijke organisatie.
- Onze communicatie en communicatievormen proactief goed af te stemmen op de initiatiefgroep, dorp of wijk en naar onze ondernemers.
- Met nieuwe vormen van (online) participatie te experimenteren.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- We stimuleren de inwoners van onze dorpen en wijken om te komen met een eigen dorps- of wijkagenda.
- Deze dorps- of wijkagenda wordt uitgebouwd naar een dorps- of wijkvisie op het moment dat er een grote opgave ligt in het gebied, zoals bijvoorbeeld woningbouw.
- We gaan in gesprek met al onze wijken en dorpen om hun rol en ambitie gezamenlijk te verduidelijken. Ook hier is maatwerk de standaard.
- We introduceren het inwonersberaad. Door middel van loting, en onder professionele begeleiding, vragen wij inwoners met oplossingen te komen bij complexe vraagstukken.
- De mogelijkheid om gebruik te maken van het Uitdaagrecht (Right to Challenge) communiceren we actief.
- We behouden het budget inwonersinitiatieven en zetten het budget ook in om de nieuwe participatievormen te ontwikkelen.

Effecten/afspraken financieel

Het budget inwonersinitiatieven behouden we met de huidige € 1.000.000 en de bijbehorende reserve inwonersinitiatieven van € 500.000. Het budget wordt breder ingezet waaronder ook de ontwikkeling van nieuwe vormen van participatie, zoals het inwonersberaad. Ook wordt het budget ingezet ter ondersteuning van het opstellen van dorps- en wijkagenda's, het trainen van vaardigheden en het opdoen van kennis.

02 Samen bouwen en wonen

02

Doelstelling Wonen

Wij willen meer en beter passende woningen bouwen voor onze inwoners. Wij willen bouwen in alle steden en dorpen, dus ook in de kleinere dorpen. Bij de toewijzing van woningen geven wij waar mogelijk voorrang aan onze eigen inwoners of aan mensen die economisch of maatschappelijk verbonden zijn met Vijfheerenlanden.

Dit willen wij bereiken door

- Het onderwerp Wonen als leidend thema te hanteren voor de ontwikkeling van onze gemeente.
- De duurzame ontwikkeling naar een vitaal Vijfheerenlanden te borgen door het benoemen van zogenaamde ondersteunende thema's. Thema's die zorgen voor een goede balans tussen wonen, mobiliteit, klimaat, milieu, veiligheid, leefbaarheid en maatschappelijke voorzieningen.
- De behoefte aan woningbouw in de dorpen te ondersteunen door open te staan voor initiatieven uit de samenleving om in ieder dorp maximaal 50 extra nieuwbouwwoningen te realiseren. Dit doen wij op basis van onze principes van wijk- en dorpsgericht werken. Daarbij moeten de initiatieven binnen het betreffende dorp maatschappelijk breed gedragen worden, ook wat betreft de samenstelling van het te realiseren nieuwe woningaanbod. Wij stellen ons hierbij als gemeente faciliterend, maar desgewenst ook proactief, op en zien samen met de initiatiefnemers toe op een bij het dorp passende goede mix van woningen en voorzieningen conform de dorps- of wijkagenda van het betreffende dorp of wijk. Wij willen daarbij de vitaliteit van het dorp of wijk borgen en/of verder verbeteren.
- Voor grote(re) woningbouwlocaties visies te ontwikkelen als noodzakelijk instrument om provinciale goedkeuring te waarborgen. Voor deze locaties een groot volume aan woningaantallen te koppelen aan OV-knooppunten om enerzijds te zorgen voor een hogere bezetting van het openbaar vervoer en tegelijkertijd Vijfheerenlanden beter te verbinden met het regionale openbaar vervoersnet. Indien haalbaar ontwikkelen wij dergelijke locaties via een vorm van actief grondbeleid.
- Open te staan voor nieuwe woonvormen die voortkomen uit een maatschappelijke behoefte van belangrijke doelgroepen als starters en ouderen. Daarbij zullen wij innovaties als bijvoorbeeld "tiny houses" en "groepswonen" stimuleren.
- Een sterke (bestuurlijke) lobby te voeren ter realisatie van de woonopgave van Vijfheerenlanden, inclusief de kwaliteit en kwantiteit die Vijfheerenlanden daarbij noodzakelijk acht.
- Maximaal gebruik te gaan maken van de mogelijkheden van de nieuwe Huisvestingswet om huur- en (sociale) koopwoningen toe te wijzen aan inwoners van de gemeente Vijfheerenlanden of aan mensen met een economische of maatschappelijke binding.
- Een Nota grondbeleid op te stellen, die ons het instrumentarium geeft om per locatie of initiatief een passende vorm van grondbeleid te kunnen voeren.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- Wij bouwen tot en met 2026 in totaal 2.000 nieuwbouwwoningen.
- Wij wijzen tot en met 2026 planlocaties aan, voor de bouw van nog eens 3.000 nieuwbouwwoningen in de periode 2027-2040. Wij starten met de planontwikkeling van deze locaties.

- Bij de ontwikkeling en realisatie van woningbouwlocaties streven wij naar een percentage van 50% betaalbare woningen. Dit percentage kan verschillen per locatie (is afhankelijk van de lokale behoefte), maar is wel taakstellend voor het totaal van alle woningbouwlocaties. Als betaalbaar beschouwen wij daarbij sociale huur- en koopwoningen en midden huur en -koopwoningen.
- Wij bouwen ook in de kleinere dorpen. Wij ondersteunen deze dorpen en de ontwikkelaars in het daartoe benodigde ontwikkelproces. Daartoe creëren wij een ontwikkelbudget van € 100.000 per jaar tot en met 2026.
- Wij ontwikkelen plannen voor nieuwe grote nieuwbouwlocaties ten behoeve van de gewenste ontwikkeling van de grotere kernen en bij OV knooppunten.
- Wij wijzen 50% van de sociale huurwoningen toe aan eigen inwoners of aan mensen met een maatschappelijke of economische binding met Vijfheerenlanden.
- Wij wijzen 50% van de sociale koopwoningen (tot € 355.000) toe aan eigen inwoners of aan mensen met een maatschappelijke of economische binding met Vijfheerenlanden.
- Wij stellen een zelfbewoningsplicht in voor nieuw aangekochte woningen (zowel nieuwbouw als bestaande bouw) voor de eerste 5 jaren. Dit om speculanten en beleggers uit te sluiten.
- Wij stellen een volkshuisvestingsfonds in, waarbij ontwikkelaars van duurdere woningen een verplichte bijdrage afdragen aan het fonds, waarmee de realisering van sociale- en betaalbare woningen mede mogelijk wordt gemaakt.
- Wij stellen de nieuwe Nota grondbeleid nog in 2022 vast.

Effecten/afspraken financieel

Ten behoeve van de ontwikkeling van grote nieuwbouwlocaties is momenteel een eenmalig budget beschikbaar van € 310.000. Ook wordt gebruik gemaakt van cofinanciering door de provincie Utrecht. Verwacht wordt dat (aanvullend op deze middelen) vanaf 2024 een bedrag van € 100.000 per jaar nodig zal zijn.

Om faciliterend beleid te kunnen voeren ter ondersteuning van planontwikkeling in de kleinere dorpen is een budget van € 100.000 per jaar benodigd. Hierbij wordt uitgegaan van cofinanciering door de provincie Utrecht. Ingeval deze cofinanciering niet of slechts beperkt beschikbaar is, dan moet dit bedrag worden verhoogd.

Gevolgen voor regionale samenwerking

Wij willen provinciaal en regionaal tot een goede afstemming komen wat betreft de realisering van onze bouwopgave. Onze ambities dragen bij aan het realiseren van de regionale en provinciale bouwopgave. Heel in het bijzonder zijn onze ambities ook inhoudelijk onderbouwd in het Berenschot rapport waarin de versterking van de financiële positie van onze gemeente is gekoppeld aan het realiseren van een bouw- en ontwikkelopgave binnen onze gemeente. Zowel het Rijk als de Provincie Utrecht hebben zich gecommitteerd aan de uitvoering van de in het rapport gedane aanbevelingen.

03 Verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar

03

Doelstelling Mobiliteit

Wij willen een verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar Vijfheerenlanden, waarbij de bereikbaarheid van bestaande wijken en dorpen is gewaarborgd en nieuwe woongebieden goed ontsloten worden door openbaar vervoer, (snel)fiets en auto.

Dit willen wij bereiken door

- Het zoveel mogelijk voorkomen van sluipverkeer door Vijfheerenlanden.
- Het oplossen van bereikbaarheidsknelpunten voor de auto. Wij zullen actief lobbyen ter verkrijging van cofinanciering van medeoverheden.
- Het verbeteren van het OV en een verbeterde bereikbaarheid van VHL per fiets.
- Eventueel noodzakelijk grote infrastructurele ingrepen te combineren met gebiedsontwikkeling zoals bijvoorbeeld bij een randweg bij Lexmond en/of Nieuwland. Daarbij moet de gebiedsontwikkeling mede kostendrager zijn voor de kosten van de infrastructurele ingrepen.
- De leefbaarheid en verkeersveiligheid verder te verbeteren door het in deze collegeperiode nemen van een aantal maatregelen en het onderzoeken van nieuwe innovatieve maatregelen. Wij hanteren daarbij een proactieve aanpak van verkeersveiligheid.
- Door duurzame vormen van mobiliteit te stimuleren, leveren wij een bijdrage aan het actief verminderen van de CO₂ uitstoot.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- Wij voeren een actieve bestuurlijke lobby bij medeoverheden voor de verbreding van het traject Everdingen-Houten (A27) en voor een volwaardig knooppunt Everdingen.
- Wij gaan verder met het maken van bestuurlijke afspraken en de noodzakelijke planvoorbereiding ter realisering van een ongelijkvloerse kruising Recht van ter Leede – MerwedelingeLijn (inzet cofinanciering).

- Wij maken verkeerscirculatieplannen voor Leerdam en Vianen.
- Wij maken een nieuw parkeerbeleid voor geheel Vijfheerenlanden, met daarbij een focus op de binnensteden van Leerdam en Vianen. Daarbij onderzoeken wij ook de effectiviteit van het toepassen van betaald parkeren en het instellen van een parkeerbonds.
- Wij voeren een risicoanalyse verkeersveiligheid uit en stellen naar aanleiding van de conclusies daarvan, een uitvoeringsagenda verkeersveiligheid op met daarin onder meer concrete afspraken betreffende schoolroutes en routes zwaar verkeer.
- Wij onderzoeken mogelijkheden en nemen maatregelen ter verbetering van de leefbaarheid en verkeersveiligheid in de wijken en dorpen en de verbetering van het openbaar vervoer. Daartoe onderzoeken wij ook de effecten van de aanleg van randwegen bij Lexmond en/of Nieuwland.
- Wij gaan actief sluipverkeer tegen, bijvoorbeeld bij de Bentz-Berg te Vianen en in Lexmond, waarbij de bereikbaarheid voor (ook economisch) bestemmingsverkeer blijft gewaarborgd. Handhaving is een van de instrumenten die wij hierbij kunnen inzetten.
- Wij stimuleren het gebruik van de fiets door het verbeteren van het fietsnetwerk.
- Wij gaan het aantal laadpalen in onze wijken en dorpen uitbreiden door samen te werken met de MRA-e bij het opstellen van een laadpalenplan.

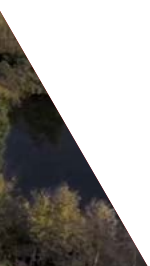
Effecten/afspraken financieel

Deze doelstellingen en resultaatafspraken vertalen zich in een budgetbehoefte die uiteenvalt in incidentele en structurele budgetten en in een investeringsbehoefte. Deze investeringsbehoefte wordt in beeld gebracht bij de eerste invulling van de investeringsagenda van € 80 miljoen. Deze zal bij de Programmabegroting 2023 aan de raad worden voorgelegd. De extra incidentele en structurele budgetbehoefte is in onderstaande tabel weergegeven.

Omschrijving (x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Aanpak sluipverkeer	0	-170	-370	-300	-300
Verbetering fietsverkeer	-25	-50	-50	0	0
Verkeerscirculatie en parkeren	-62	-62	-242	-62	-62
Verkeersveiligheid	-10	-100	-100	-100	-110
Onderzoek en voorbereiding Spoorse doorsnijding	-80	-80	-80	-80	-80
Onderzoek verbetering openbaar vervoer	-113	0	0	0	0
Overig	0	-30	0	0	0

Gevolgen voor regionale samenwerking

Wij zullen in het kader van de bestuurlijke lobby voor een volwaardig knooppunt Everdingen en een verbreding van de A27 tussen Everdingen en Houten actief samenwerken met onder andere de Zuidlobgemeenten (gemeente Houten, Nieuwegein, IJsselstein, Vijfheerenlanden), de provincie Utrecht, U10 en de gemeente Utrecht. Ook zullen wij samenwerken met de Zuidlobgemeenten om een strategische OV-visie op te stellen waarbij het verbeteren van de haltetoegankelijkheid een belangrijke doelstelling is. Ter realisering van een ongelijkvloerse kruising Recht van ter Leede – MerwedeLingelijn zullen wij een actieve lobby voeren met de provincies Utrecht, Zuid-Holland en Gelderland, ProRail, Uned en U10.

04 Economie en werken

04

Doelstelling Economie

Een gezonde lokale economie is van belang voor het welzijn en welbevinden van onze ondernemers én inwoners. Ook de leefbaarheid in en de vitaliteit van onze gemeente profiteren daarvan. Werkgelegenheid (verkrijgen, behouden en versterken van) levert een belangrijke bijdrage aan de economie. Zowel voor onze ondernemers als voor onze inwoners. De huidige arbeidsmarkt plaatst ons en onze partners daarbij voor grote uitdagingen, maar die biedt tegelijkertijd kansen. Samen met onze lokale en regionale partners zetten wij in op die kansen die een bijdrage leveren aan de gezonde lokale economie voor iedereen.

Dit willen wij bereiken door

- Het vestigingsklimaat voor werkgevers en voor werknemers in Vijfheerenlanden en daarmee de werkgelegenheid te versterken. Hierbij richten we ons op zowel fysieke aspecten als bereikbaarheid, (digitale) infrastructuur als de aantrekkingskracht van Vijfheerenlanden als een fijne plek om te wonen, te werken en te ondernemen.
- De bestaande en nieuwe werklandschappen toekomstbestendig(er) te maken. Thema's daarbij zijn innovatie, circulaire economie, energietransitie, klimaatadaptatie, hittestress en bereikbaarheid.
- Bij huisvestingsvraagstukken van onze bedrijven eerst te kijken of intensivering¹ op de huidige locatie een goede oplossing kan zijn, dan pas te kijken naar uitbreiding.
- Bij een eventuele verhuizing of verplaatsing van een bedrijf goed te kijken naar kansen voor nieuwe woningbouw of natuurontwikkeling op de achterblijflocaatie. Dit om de vitaliteit en leefbaarheid van onze dorpen en steden te verbeteren en/of de landschappelijke waarde van ons buitengebied te verhogen.
- In samenwerking met de arbeidsmarktregio's (en Avres) het aanwezige onbenutte arbeidspotentieel in te zetten. Statushouders worden daarbij nadrukkelijk betrokken.
- De digitale vaardigheden van onze inwoners/werknemers te verbeteren.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- Samen met onze partners verbeteren we de aansluiting van het aangeboden onderwijs op de behoefte vanuit de arbeidsmarkt; hierbij kijken we naast diploma's ook nadrukkelijk naar competenties.
- Wij komen met een voorstel voor de intensivering, uitbreiding en het toekomstbestendig(er) maken van bestaande en nieuwe werklandschappen.
 - Wij ontwikkelen tot en met 2026 het nieuwe bedrijventerrein Meerkerk IVa.
 - Wij wijzen tot en met 2026 locaties aan voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen met een bruto oppervlakte van 30-35 ha, waarvan realisatie plaatsvindt in de periode tot 2040. Daarbij onderzoeken wij onder meer de mogelijkheden bij Leerdam, Lexmond en Gaasperwaard 3.
 - Wij onderzoeken Meerkerk V als locatie voor het uitplaatsen van bedrijven die kunnen en willen verhuizen vanuit onze dorpen en steden. Waar nodig benaderen we bedrijven hiervoor actief. Dit levert kansen op voor woningbouw binnen de rode contour en het verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid (uitstoot en verkeerssituatie).

- We spreken de ambitie uit dat elke inwoner en/of ondernemer die dit wil, vanaf 2026 kan beschikken over een glasvezelaansluiting. Voor het realiseren van deze ambitie zijn wij afhankelijk van de aanbieders van glasvezel in ons gebied, waarmee we daarom de samenwerking zoeken.
- Wij werken aan een visie voor het centrum van Leerdam waarin de leefbaarheid en vitaliteit een impuls krijgt.
- Het ambtelijk economisch beleidsteam wordt versterkt om proactief in te kunnen spelen op de vragen van onze ondernemers en de samenwerking met regionale partners te verbeteren. Daarmee creëren wij ook één aanspreekpunt voor ondernemers met onder meer als doel vergunningsprocessen te vereenvoudigen.
- We continueren het huidige beleid rondom de winkelsluitingswet dat in samenspraak met de inwoners tot stand is gekomen.

Effecten/afspraken financieel

Om stimulerend en faciliterend beleid te kunnen voeren ter versterking en ondersteuning van onze lokale en regionale economie is extra formatie benodigd. Hiervoor trekken wij structureel € 50.000 per jaar uit. Met dat bedrag wordt de capaciteit van het beleidsteam Economie uitgebreid, zodat zij uitvoering kunnen geven aan de economische ambities die samenhangen met de werkgelegenheid in de gemeente Vijfheerenlanden.

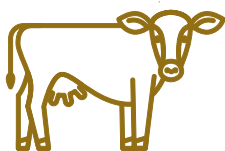
Gevolgen voor regionale samenwerking

Wij willen provinciaal en regionaal tot een goede afstemming komen voor wat betreft onze bijdrage aan de regionale en provinciale economie. Een bijdrage die eveneens ten goede komt aan onze lokale economie. Met onze ambities sluiten we enerzijds aan op het Integraal Ruimtelijk Perspectief van de regio U10 en creëren we anderzijds ruimte om te ondernemen. Onderdeel van de ambities is ook de lokale economie, in lijn met de regionale doelstellingen, samen met onze lokale en regionale partners te verduurzamen.

¹ Met intensiveren bedoelen wij een combinatie van beter gebruik van de ruimte en meer fte aan arbeidsplaatsen per hectare

05 Vitale landbouw in een aantrekkelijk buitengebied

05

Doelstelling landschap en landbouw

Wij onderschrijven het belang van een vitale landbouwsector die de continuïteit in de voedselvoorziening waarborgt. Daarom willen wij samen met alle belanghebbenden werken aan een aantrekkelijk, vitaal en toekomstbestendig buitengebied, waarin de agrariër zijn werk kan doen, er plek is voor recreatie en er ook ruimte is voor herstel van de natuur en biodiversiteit. Onze inzet is een goede balans tussen landbouw, natuur, waterbeheer, het tegengaan van de effecten van bodemdaling, recreatie, het opwekken van duurzame energie en alle andere belangen die spelen in het landelijk gebied.

Dit willen wij bereiken door

- Samen met boeren, fruittelers, grondeigenaren en bewoners van het buitengebied via een gebiedsgerichte aanpak de agrarische sector bestaanszekerheid te geven, passend bij het gebied. Daarbij hoort ruimte voor bij het gebied passende nevenactiviteiten.
- De verschillende opgaven in het gebied waar mogelijk te combineren.
- Natuur- en groenprojecten te stimuleren en uit te voeren om te komen tot een robuuste en gevarieerde natuur in het buitengebied, en daarnaast dorpen, wijken en bedrijventerreinen te vergroenen.
- Het groen in het stedelijk gebied te verbinden met het landelijk gebied door groengebieden- en structuren te combineren met wandel- en fietspaden en klompenpaden.
- Met buurgemeenten, regio's, provincie, waterschap, agrariërs, natuurbeheerders, inwoners en andere belanghebbenden samen te werken aan een goede balans tussen de ontwikkeling en het beheer van het stedelijk én het landelijk gebied. Daarbij in te zetten op (co)financiering van onze groenopgave door Rijk en provincie.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- We gaan door het instellen van een klankbordgroep, het gesprek aan met agrariërs/grondeigenaren om actief te zoeken naar de mogelijkheden voor een toekomstgerichte en sterke landbouw. Provincie, regio en waterschap zijn hierbij belangrijke andere belanghebbenden.
- Wij stellen de raad voor om de Landschapsvisie VHL 2040 als inspiratiedocument vast te stellen. Deze is afgelopen twee jaar in nauwe samenhang met de inwoners, agrariërs, ondernemers en de raad van Vijfheerenlanden 2040 opgesteld en afgerond. Als uitvloeisel van deze visie maken we samen met belanghebbenden en de gemeente Molenlanden een landbouwvisie met een concrete uitvoeringsagenda die gericht is op het behoud en waar mogelijk de versterking van de agrarische sector en haar economische waarde.
- We stellen een contactfunctionaris aan voor de agrarische sector. Deze heeft als opdracht het proces voor een uitvoeringsagenda goed doordacht tot stand te laten komen, optimaal gebruik te maken van de verschillende subsidiestromen, en aanspreekpunt te zijn voor de agrarische sector binnen de gemeente.
- Ten behoeve van onze fruitteelt leggen wij een verbinding met de Fruit Tech Campus in de Betuwe.
- Wij onderzoeken of er lokaal en/of regionaal draagvlak bestaat voor het instellen van een jaarlijkse agrarische week, waarvan ook een educatieve component deel uitmaakt. Indien dit

draagvlak daadwerkelijk bestaat willen wij een faciliterende rol spelen bij de voorbereiding en realisatie hiervan.

- In lokale, regionale en provinciale plannen verbinden we de groengebieden en de recreatieve routes, zodat bijgedragen wordt aan zowel een aantrekkelijk en samenhangend ecologische groenstructuur als aan een sterk recreatief netwerk.

Effecten/afspraken financieel

Met de uitvoeringsagenda van de landschapsvisie maken wij duidelijk wat de financiële effecten van deze agenda zijn. Om deze uitvoeringsagenda te kunnen opstellen stellen wij een incidenteel bedrag van € 50.000 beschikbaar. Hiervan is circa € 15.000 bestemd voor participatie met alle betrokken partijen. Voor het aanstellen van een contactfunctionaris voor de agrarische sector maken wij € 90.000 structureel vrij. Ons voornemen is om deze contactfunctionaris ook in te zetten bij de landschaps- en landbouwvisie van de Alblasserwaard Vijfheerenlanden zodat we de kosten kunnen delen.

Gevolgen voor regionale samenwerking

Om genoemde resultaten te kunnen behalen, is regionale samenwerking noodzakelijk. Niet alleen om kennis te delen en de fysieke verbindingen te leggen maar ook voor de financiering van de opgaven. Deze regionale samenwerking vindt plaats in de U10, in de regio AV, aan diverse gebiedstafels en op provinciaal niveau.

06 Rust, ruimte en recreatie

Doelstelling Recreatie & Toerisme

Wij willen inwoners en bezoekers van Vijfheerenlanden zich thuis laten voelen in onze gemeente en ons gebied en hen inspireren en verleiden om er op uit te trekken. Wij willen dat ze trots zijn op alles dat Vijfheerenlanden te bieden heeft en vanuit deze trots zich verbonden voelen met het gebied tussen Lek en Linge. Inwoners en bezoekers zijn immers onze beste ambassadeurs om nieuwe bezoekers én herhaalbezoekers te enthousiasmeren onze gemeente te bezoeken. Daarbij willen wij rust en ruimte binnen onze gemeente behouden en stimuleren.

06

Dit willen wij bereiken door

- De steden, dorpen en het buitengebied goed met elkaar te verbinden waardoor bezoekers gestimuleerd worden om het hele gebied te ontdekken, voor zowel dag- als verblijfsbezoek.
- Alle wandel-, fiets- en vaarroutes recreatief aantrekkelijk te maken.
- Recreatie positief te laten bijdragen aan de leefbaarheid en omgeving van onze steden, dorpen en het buitengebied. Bijvoorbeeld door de ontwikkeling van een recreatieve waterplas.
- Een ruim aanbod van kleinschalige overnachtingsmogelijkheden te creëren.
- Onze ambities betreffende recreatie en toerisme in nauwe samenwerking met (lokale) samenwerkingspartners vorm te geven en uit te voeren.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- We onderhouden het routenet goed waarbij we aanpassingen in paden oppakken binnen het routenetwerk.
- We stellen een plan op voor de verbetering van vaarroutes, aanmeerlocaties en overnachtingsmogelijkheden bij havens.
- We gaan onze wandel-, fiets- en vaarroutes op een aantrekkelijke manier in de markt zetten door het ontwikkelen van arrangementen waaronder het bezoek aan interessante culturele bezienswaardigheden.
- Wij gaan (startende) ondernemers van B&B's of recreatieve (natuur)campings actief faciliteren. Wij stimuleren het overnachten bij de boer. Ook willen wij camperbeleid ontwikkelen.
- Wij stimuleren bezoekers en recreanten om op duurzame wijze Vijfheerenlanden te bezoeken. Dit onder meer door het aantal oplaadpunten voor auto's en fietsen te vergroten. Ook willen wij een verhuursysteem voor elektrische fietsen stimuleren.
- Wij willen samenwerken met inwoners om hun leefomgeving ook vanuit recreatief oogpunt aantrekkelijker te maken. Daartoe willen wij onder meer voldoende groen ontwikkelen binnen een straal van 300 meter van woningen, willen wij recreatieterreinen voor mindervaliden bereikbaar houden en maken en willen wij de recreatieve mogelijkheden van de strandjes langs de Lek vergroten.
- Wij stimuleren de samenwerking tussen hospitality (VVV), marketing en stadsmanagement en ondersteunen actief de regionale samenwerkingen die zorgen voor juiste exposure en het bereiken van nationaal en internationaal publiek. Wij richten het Toerismeplatform in en werken daarin nauw samen met onze partners.
- Wij gaan langdurige samenwerkingen aan met organisatoren van evenementen en werken samen met de gebiedsmarketingstichting Tussen Lek en Linge bij het ontwikkelen en onder de aandacht brengen van aantrekkelijke arrangementen.

Effecten/afspraken financieel

Wij streven er naar om onze ambities te realiseren met de opbrengsten van de toeristenbelasting zoals die sinds 2020 ingesteld is. In de Uitvoeringsagenda wordt een kostenraming gemaakt, waarbij het uitgangspunt is projecten gefaseerd uit te voeren.

Wij verwachten dat de opbrengst uit de toeristenbelasting met een bedrag van € 15.000 kan toenemen, door de inzet van de gebiedsmarketing, het creëren van meer overnachtingsplekken en een beter ingericht proces met betrekking tot startende B&B's.

Gevolgen voor regionale samenwerking

Wij willen regionaal goed aangehaakt blijven en waar nodig regionale samenwerking vergroten. We werken daarbij actief samen met buurgemeenten om uitvoering van beleid gezamenlijk op te pakken. Met onze ambities sluiten we aan op het Integraal ruimtelijk perspectief uit de regio. Door in te zetten op de vitale leefomgeving, willen we zowel het recreatief groen als het groen in de wijken uitbreiden. Hier profiteren zowel de inwoners als de bezoekers van. Hierbij blijven wij aandacht houden voor de intensiviteit van het gebruik van de natuur.

07 Kunst & Cultuur

Doelstelling Kunst en Cultuur

Wij willen dat inwoners en bezoekers van Vijfheerenlanden geraakt worden door alles wat wij op het gebied van kunst en cultuur te bieden hebben. Kunst en cultuur verrijken immers ons leven. Waar mogelijk leggen wij bij de uitvoering van ons kunst- en cultuurbeleid een inhoudelijke relatie met de economische, toeristische, duurzame en ruimtelijke ontwikkeling van onze steden, dorpen en het buitengebied.

Dit willen wij bereiken door

- Een gezonde financiële basis te creëren voor het Nationaal Glasmuseum en het Stedelijk Museum Vianen. Wij vinden het Stedelijk Museum Vianen en het Nationaal Glasmuseum van belang voor de verdere culturele, economische, toeristische, duurzame en ruimtelijke ontwikkeling van de binnensteden van Vianen en Leerdam. Wij zien de inhoudelijke groei van de musea in de afgelopen jaren en zien de potentie voor de toekomst. Daarbij onderzoeken wij ook de mogelijkheden om in de toekomst te komen tot herhuisvesting van het Nationaal Glasmuseum.
- Het project Leerdam Glass Academy verder te ontwikkelen zodat het ambacht van Glasblazen, glasslijpen en graveren voor Leerdam blijft behouden. Dit mede in het kader van de uitvoering van Rijksbeleid. Daarbij willen wij de zorgvuldig opgebouwde internationale contacten met andere Glassteden verder uitbouwen.
- Cultuureducatie op scholen door onze cultuurcoaches in voldoende mate financieel te ondersteunen. De cultuurcoaches zien wij als dé netwerkers en makelaars tussen scholen enerzijds en de aanbieders van cultuureducatie anderzijds. Cultuureducatie is onmisbaar voor de vorming van jonge mensen. Cultuuronderwijs draagt bij aan de culturele en creatieve ontwikkeling van kinderen en jongeren. Lessen in muziek, theater en beeldende vorming zijn niet alleen leuk, maar ook nodig voor brede vorming.
- Bij cultuureducatie aan te sluiten bij het beleidsthema Onderwijs en de relatie te onderzoeken met het Onderwijsprogramma 'Opgroeien in Vijfheerenlanden'. Waar mogelijk willen wij cultuureducatie faciliteren bij naschoolse activiteiten. Bepalend hierbij is dat wij in contact blijven met het netwerk aan scholen om er voor te zorgen dat zij hun rijksmiddelen voor cultuureducatie ook blijvend inzetten.
- Bij cultuureducatie maximaal gebruik te maken van lokale culturele verenigingen bij de ideevorming en uitvoering van cultuureducatie. Daarbij zien wij erfgoededucatie (historie) is belangrijk onderdeel van cultuureducatie.
- Ook het behoud van andere streekgebonden ambachten te benadrukken en daarbij samen de relatie leggen met het beleid rondom Recreatie & Toerisme.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- Wij verhogen de exploitatiesubsidie aan het Nationaal Glasmuseum met € 100.000 per jaar en die van het Stedelijk Museum Vianen met € 25.000 per jaar. Wij voeren gedurende onze collegeperiode geen aanvullende verhogingen van de exploitatiesubsidie meer door.
- Wij stellen een budget van € 25.000 beschikbaar om het onderzoek naar de eventuele herhuisvesting van het Nationaal Glasmuseum (dat wordt uitgevoerd door het Erfgoed Expert

Team van de provincie Utrecht) verder te verfijnen waarbij ook de ruimtelijke, economische, toeristische en duurzaamheidsaspecten van herhuisvesting van het Nationaal Glasmuseum worden onderzocht.

- Wij onderzoeken de rol van Glasblazerij De Oude Horn bij toekomstige opleidingen van Glasblazers en denken na over het behoud van Glasblazen, Glasslijpen en graveren. Daarbij onderzoeken wij in welke mate Glasblazerij De Oude Horn een pijler kan zijn, naast de Glasblazerij van het Nationaal Glasmuseum, om opleidingen van glasblazers te verzorgen.
- Wij breiden het aantal fte aan Cultuurcoaches uit om te kunnen voldoen aan het geharmoniseerde model voor Cultuureducatie in Vijfheerenlanden.
- Wij geven een impuls aan het project Muziek op School zodat alle 34 basisscholen in Vijfheerenlanden het project Muziek op School kunnen afnemen.

Effecten/afspraken financieel

Ten behoeve van de ondersteuning van Nationaal Glasmuseum verstrekken wij een extra structurele exploitatiesubsidie van € 100.000 per jaar. Voor het Stedelijk Museum Vianen is dit een bedrag van € 25.000. Ten behoeve van het aanvullende ruimtelijke, economische, toeristische, culturele en duurzaamheidsonderzoek voor de herhuisvesting van Nationaal Glasmuseum is eenmalig € 25.000 nodig. Ten behoeve van de ondersteuning van Cultuurcoaches bij het organiseren van Cultuureducatie is € 80.000 structureel nodig. Ten behoeve van het project Muziek op School is € 32.000 structureel nodig.

Gevolgen voor regionale samenwerking

De lobby om onze musea intensiever te ondersteunen richting OCW (met betrekking tot Nationaal Glasmuseum) en provincie Utrecht (met betrekking tot beide musea) wordt voortgezet en geïntensiveerd. Bij Cultuureducatie werken de cultuurcoaches samen met het provinciale instituut Kunst Centraal.

08 Omzien naar elkaar

08

Doelstelling Sociaal Domein

Ons doel is een vitale samenleving. Inwoners moeten kunnen meedoen in de samenleving, ongeacht leeftijd, afkomst, geslacht, geaardheid, religie of cultuur. Zij zijn aan het werk, doen vrijwilligerswerk, zorgen voor partner of kind, gaan naar school, naar een sportclub en zijn lid van een (geloofs)gemeenschap. Iedereen doet volwaardig mee, op zijn of haar eigen wijze en wordt daarvoor gewaardeerd. In eigen kracht of binnen het netwerk worden vraagstukken opgepakt. Op een laagdrempelige manier geven wij vorm aan preventie. Zo heeft meedoen een positieve invloed op het persoonlijk welbevinden en versterkt het de vitale samenleving.

Dit willen wij bereiken door

- Ervoor te zorgen dat iedere inwoner kan voorzien in de directe levensbehoeften en mee kan doen aan onze samenleving.
- edere inwoner een kansrijke start te geven en de mogelijkheid te bieden een leven lang te ontwikkelen. Hier wordt zowel lichamelijke als geestelijke vitaliteit bedoeld.
- Samen met onze partners (welzijnsorganisaties, sportverenigingen, geloofsgemeenschappen, zorgaanbieders, zorgverzekeraars en huisartsen) in te zetten op preventie in de keten.
- Basisvoorzieningen dichtbij beschikbaar te houden.
- Samen met de gemeenschap een vangnet te vormen voor hen die dat om welke reden ook (tijdelijk) nodig hebben en hierbij de kracht van de gemeenschap en het maatschappelijk middenveld (waaronder geloofsgemeenschappen en sportverenigingen) benutten én waarderen.
- Zorg laagdrempelig, eenvoudig en zo dicht mogelijk bij huis te organiseren.
- In te zetten op het verminderen en voorkomen van armoede en schulden.
- De weerbaarheid, zelfredzaamheid en samenredzaamheid van onze inwoners te versterken.
- De zorg duurzaam betaalbaar te houden door zicht te hebben op kosten en de door het Rijk opgelegde ombuigingen te realiseren.
- Kwalitatief goede onderwijshuisvesting te realiseren en in te zetten op vermindering van kansenongelijkheid.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

Algemeen

- De samenwerking tussen het Sociaal Team (jeugdconsulenten en maatschappelijk werkers), de Wmo consulenten, Welzijn en Avres versterken, groeien naar integrale teams én integraal werken aan de hand van casuïstiek.
- Heldere prestatieafspraken maken met voorliggende voorzieningen en welzijnsorganisaties. Zij werken preventief, bieden laagdrempelig of informeel ondersteuning waar nodig zodat de inwoner naar vermogen mee kan doen. Bij deze afspraken betrekken wij het al dan niet continueren van (af)lopende pilots.
- De inwoner en zijn leefwereld centraal stellen en in nieuwbouwplannen uitgangspunten voor

het realiseren van voorzieningen meenemen zodat een stevige basis in de lokale samenleving wordt gerealiseerd.

- Uitgaan van een diversiteit aan doelgroepen die andere woonvragen en voorzieningen nodig hebben (denk aan beschermde woonvormen, jongerenhuisvesting en levensloopbestendige bouw). Mede ten behoeve van ontmoeting en lichte ondersteuning en de nabijheid van eerstelijns zorg.
- Wij realiseren een visie op Wonen met Zorg in aanvulling op de woonvisie.
- Wij willen beter en eerder samenwerken met toezichthouders Zorgfraude en werken aan bewustwording in de sociale teams om zo signalen van mogelijk oneigenlijk gebruik van een voorziening (zowel zorg in natura als Pgb) sneller te kunnen onderzoeken zodat fraude wordt voorkomen.

Onderwijs

- Actief aansluiten bij Rijksprogramma's zoals Onderwijsachterstandenbeleid, Nationaal Programma Onderwijs, Gelijke kansen Alliantie, Perspectieven voor jeugd en Kansrijke start.
- Scholen en schoolpleinen inrichten in relatie tot de ambitie voor verduurzaming en klimaatbestendigheid. Wij gaan hierbij uit van een BENG doelstelling, maar zullen waar mogelijk ENG realiseren.
- Investeren in onderwijshuisvesting en deze huisvesting een plek maken waarin wordt "samengeleefd" door er bijvoorbeeld laagdrempelige inlooppunten te creëren.

Participatie en Werk en inkomen

- Wij maken een programmaplan om de weerbaarheid, zelfredzaamheid en samenredzaamheid van onze inwoners te bevorderen door in te zetten op het verminderen en voorkomen van armoede en schulden, de benadering vanuit positieve gezondheid en een leven lang leren en talentontwikkeling.
- Wij geven uitvoering aan het actieplan Armoede en Schulden (en bijbehorende amendementen en moties).
- Betere vroegsignalering van schulden en inzet van energiecoaches voor het ondersteunen van inwoners die met (dreigende) energiearmoede te maken hebben.
- Wij kiezen voor de Arbeidsmarktregio Gorinchem. We beëindigen onze pogingen om te komen tot een nieuwe arbeidsmarktregio. We werken ook aan dit voor vele inwoners belangrijke onderwerp in de regio Lekstroom/Utrecht.
- We helpen inwoners bij het vinden van een goede (arbeids)plaats, of zorgen voor een zinvolle dagbesteding. Daarbij werken we nauw samen met Avres, WIL, UWV, onderwijs en ondernemers.
- We geven vluchtelingen onderdak in onze gemeente. We realiseren daarom de bouw van tijdelijke flexwoningen voor extra statushouders, conform het hierover genomen raadsbesluit.
- We verwachten de komende jaren een toename van het aantal statushouders (een hogere taakstelling) en spannen ons daarom in om voor deze mensen goede huisvesting en begeleiding te organiseren.
- Wij streven naar een inclusieve samenleving in de brede zin van het woord, waarbij iedere inwoner van Vijfheerenlanden evenveel meetelt en zich veilig en thuis voelt in onze gemeente.
- Wij zetten ons in voor het realiseren van de doelstellingen uit het VN verdrag Handicap.
- Wij evalueren het wijkgericht werken in De Hagen. Daarna nemen we een besluit over de voortzetting of eventuele uitbouw hiervan.

Jeugd

- Wij zetten in op een goede samenwerking met het onderwijs en willen samen met de scholen doorlopende zorg- en leerlijnen opzetten zodat tijdig problemen worden gesignaleerd en zwaardere zorg wordt voorkomen.
- Wij willen jongeren betrekken bij de ontwikkeling en implementatie van gemeentelijk beleid aan de hand van de resultaten uit het onderzoek van de Hogeschool Utrecht.
- Bestaande netwerken gaan wij met elkaar verbinden, zodat zij elkaar versterken en een goede basis in de samenleving vormen (onderwijs, kinderopvang, (jeugd)gezondheidszorg, jeugdhulp, sport, cultuur en geloofsgemeenschappen).
- De ingezette lijn van beheersmaatregelen zetten wij krachtig voort.
- Wij nemen preventieve maatregelen ter voorkoming van complexe scheidingen, zoals een relatiedesk en lokale laagdrempelige inzet in het voorliggend veld als KIES en OOK-Coaching en trainingen door de lokale teams en het jongerenwerk.
- We zetten in op de vorming van een robuuste gemeenschappelijke regeling (GR) Lekstroom, mede omdat dit naar verwachting zal worden opgelegd in het kader van de hervormingsagenda. Wij zullen qua betrokkenheid meer inzetten op de Regio Lekstroom door bestuurlijk en strategisch nadrukkelijk positie te nemen.
- In samenwerking tussen sociaal team en RBL willen wij een strakkere sturing realiseren op de indicatiekant van de zorg door gecontracteerde partijen. Waar nodig zullen accountgesprekken over passende zorg worden gevoerd.

Wmo

- Wij verbeteren de toegang tot mantelzorgregelingen zodat wij de (jonge) mantelzorgers beter bereiken. Daarbij bieden wij respijtmogelijkheden voor mantelzorgers, zodat zij dit werk langer vol kunnen houden.
- Wij geven uitvoering aan de motie van de gemeenteraad om onderzoek te doen naar laagdrempelige inloopvoorzieningen.
- Wij zetten de ingezette lijn van beheersmaatregelen krachtig voort.
- Wij willen de wachtlijsten tot de wettelijke termijnen terugbrengen. Daarbij kijken wij ook (binnen de kaders van rechtmatigheid) naar manieren op procedures en werkprocessen te vereenvoudigen of te versnellen door een integrale en praktische benadering te kiezen.

Gezondheid

- Wij gaan Het Lokaal Gezondheidsbeleid in Vijfheerenlanden 2022-2027; op weg naar positieve gezondheid in een gezonde leefomgeving implementeren.

Effecten/afspraken financieel

Wat betreft onderwijshuisvesting willen wij het DIHPO volledig realiseren. Dit zal leiden tot extra kapitaallasten ten opzichte van in de Programmabegroting opgenomen meerjarenbegroting. De extra investeringen betrekken wij bij de invulling van ons investeringsprogramma Vijfheerenlanden 2023-2035.

Bij het sociaal domein gaan wij uit van het combinatieperspectief zoals dit in de begroting 2022 is opgenomen. Indien wij gedurende onze collegeperiode constateren dat mogelijk meer investeringen in voorliggende voorzieningen nodig zijn om de gewenste resultaten te bereiken, dan zullen wij deze dan nader afwegen. Daarnaast hebben we te maken met regelingen met een open einde karakter.

Dit brengt onzekerheid met zich mee over de ontwikkeling van de kosten. Voor het beheersbaar houden van de kosten handhaven wij het beleid om door het Rijk geormerkte middelen voor het sociaal domein ook (volledig) te bestemmen voor het sociaal domein en eventuele overschotten binnen het sociaal domein te reserveren in de reserve sociaal domein.

Gevolgen voor regionale samenwerking

Wij kiezen voor de Arbeidsmarktregio Gorinchem. Binnen de regio AV werken we nauw samen met de gemeenten Gorinchem en Molenlanden. We zetten in op verdere samenwerking in de Arbeidsmarktregio en willen daarbij een actieve bestuurlijke rol spelen. Wat betreft de regio Lekstroom zetten wij in op de vorming van een robuuste gemeenschappelijke regeling (GR) Lekstroom, mede omdat dit naar verwachting zal worden opgelegd in het kader van de hervormingsagenda. Wij zullen qua betrokkenheid meer inzetten op de Regio Lekstroom door bestuurlijk en strategisch nadrukkelijk positie te nemen.

09 Elkaar ontmoeten

Doelstelling Sociale ontmoetingsplaatsen

De vele en diverse sociale ontmoetingsplaatsen in onze gemeente weerspiegelen Nederland in zijn volle glorie. De betrokkenheid, inzet en veelheid aan initiatieven zijn bijzonder. Voor de leefbaarheid in de dorpen en wijken vinden we het dan ook essentieel dat er blijvend ruimte is voor ontmoeting. Wij willen de ontmoetingsfunctie in de dorpen en wijken daarom passend faciliteren. Per locatie zal wel worden gekeken hoe dit op een toekomstbestendige manier kan. De bestaande dorpshuizen kunnen hiervoor het beste middel zijn, maar we sluiten andere mogelijkheden niet uit, ligt het voor de hand om daar meer verbindingen tussen te gaan leggen. Alle dorpen en wijken zijn verschillend, dus maatwerk zal hierin een rol spelen.

09

Dit willen wij bereiken door

- De sociale ontmoetingsplaatsen in de dorpen en wijken in beeld te brengen, omdat er veel verschillende historisch gemaakte afspraken bestaan en er dus veel verschillen bestaan.
- Onderzoeken waar dubbelfuncties in bestaand vastgoed mogelijk zijn. Te denken valt bijvoorbeeld aan scholen en sportparken. Daar waar overdag de bezetting laag is op sportparken, zijn er mogelijk combinaties te maken met andere maatschappelijke activiteiten die gericht zijn op ontmoeting.
- Te onderzoeken welke privatiseringsmogelijkheden er zijn per dorp/wijk. Privatisering kan een passend middel zijn om de ontmoetingsfunctie toekomstbestendig vorm te geven. Maatwerk is hierbij nodig.
- Samen met onder andere 'het sociaal domein', de wijkambassadeurs en de stichtingsbesturen per dorp of wijk te bepalen hoe de ontmoetingsfunctie vorm wordt gegeven.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- Voor elke dorp of wijk wordt een toekomstbestendige ontmoetingsfunctie vastgesteld.
- De basis hiervoor wordt vastgelegd in het op te stellen beleid, dat in het 3e kwartaal van 2022 wordt vastgesteld.
- Er worden bestuurlijke bijeenkomsten met alle belanghebbenden gehouden om deze plannen te bespreken en concreet te maken.
- In de gemeentelijke organisatie worden aanpassingen doorgevoerd om het beleid succesvol te kunnen implementeren, aangezien dit nu te versnipperd is georganiseerd.

Effecten/afspraken financieel

In het op te stellen beleid wordt een financiële doorrekening gemaakt van de te verwachten kosten. Omdat maatwerk nodig zal zijn, is dit nu nog niet te waarderen. Het ligt wel in de lijn der verwachting dat er incidenteel budget benodigd zal zijn om veranderingen door te kunnen voeren, bijvoorbeeld als er wordt geprivatiseerd. Uitgangspunt is dat de huidige budgetten inzake de dorpshuizen (subsidie, onderhoud en de voorziening) in alle gevallen beschikbaar blijven voor de sociale ontmoetingsplekken. In het op te stellen beleid wordt hier nader invulling aan gegeven.

10 Sport en bewegen

Doelstelling Sport

Wij willen met ons sportbeleid “Heel Vijfheerenlanden beweegt” nauw aansluiten bij de doelstellingen uit de Sociaal Maatschappelijke Agenda ‘Van Transitie naar Transformatie’. Het uitvoeren van de nationale en provinciale sportakkoorden helpt ons daarbij. Het percentage inwoners dat lid is van een sportvereniging ligt in gemeente Vijfheerenlanden boven het Nederlandse gemiddelde. Verenigingen spelen een belangrijke rol als ontmoetingsplaats en bij de sociale ontwikkeling van jongeren. Hier zijn wij trots op en deze maatschappelijke kracht willen wij graag behouden en versterken.

Dit willen wij bereiken door

- Kaders te creëren voor het sport- en beweegaanbod. Daarbij moet nadrukkelijk ruimte zijn voor maatwerk. Ons sportbeleid moet een positieve invloed hebben op het persoonlijk welbevinden van onze inwoners en daardoor bijdragen aan een vitale samenleving.
- Per dorp of wijk te kiezen voor de beste (bij dit gebied passende) aanpak van maatschappelijke opgaven en sportstimulering.
- Het belang van gezonde sportverenigingen, de preventieve kracht van sport en het beschikbaar zijn van goede sportaccommodaties te benadrukken. Ook sportscholen spelen hierbij een rol.
- Trots te zijn op onze sportverenigingen en overige sportvoorzieningen en deze te behouden en versterken. Dit door mede in het kader van de harmonisatie van ons sportbeleid in te zetten op professionele verenigingsondersteuning waarmee wij de verenigingen helpen om bij te dragen in onze maatschappelijke opgaven. Dit doen wij stapsgewijs.
- In aansluiting op het gezondheidsbeleid langs de lijnen van bewegingsonderwijs en JOGG bij te dragen aan het verbeteren van een gezonde levensstijl van de jeugd.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- Bij het bepalen van de beste bij het dorp of de wijk passende aanpak voor sportstimulering zetten wij vooral in op preventieve maatregelen door het bevorderen van de gezondheid, het stimuleren van saamhorigheid en het verminderen van eenzaamheid. Wij starten bij de basis door in nauwe samenwerking met het onderwijs kwalitatief goed bewegingsonderwijs te bevorderen.
- Wij gaan de Stichting Leergeld beter bekend maken bij de sportverenigingen, zodat zij (aspirant) leden sneller kunnen doorsturen.
- Wij maken in het kader van de harmonisatie van het sportbeleid een transparante subsidieregeling waarmee wij verenigingen helpen en vragen om bij te dragen in onze maatschappelijke opgaven. Wij gaan beleid ontwikkelen voor multifunctionele en duurzame sportaccommodaties. Dit om bewegen, onderwijs, ontmoeten, welzijn en zorg meer geïntegreerd te kunnen aanbieden. Vijfheerenlanden moet beschikken over voldoende accommodaties van goede kwaliteit, die duurzaam zijn en eventueel ook een brede maatschappelijke functie kunnen huisvesten.

Effecten/afspraken financieel

Wij verhogen het budget voor sportsubsidies met een structureel bedrag van € 100.000. Dit om ons subsidiebeleid op sportgebied te harmoniseren en alle sportverenigingen in staat te stellen om bij te dragen aan het realiseren van onze maatschappelijke doelstellingen. Wij zullen de tienjarige investeringsbehoefte van onze binnen- en buitensportaccommodaties nader kwantificeren en deze afwegen binnen het totaal van bestaande investeringswensen.

Gevolgen voor regionale samenwerking

Waar deze mogelijkheden zich voordoen zullen wij gebruik maken van mogelijkheden die zich in regionaal verband voordoen. Daarbij denken wij bijvoorbeeld aan overleg met buurgemeenten over de spreiding van sportvoorzieningen en aan het regionaal aanbieden voor sportmogelijkheden voor inwoners met een beperking.

11

Duurzame toekomst

Doelstelling duurzaamheid

Wij willen onze mooie gemeente goed doorgeven aan toekomstige generaties door ons in te zetten voor een leefbare en toekomstbestendige omgeving waar de gebouwen circulair zijn, energie duurzaam wordt opgewekt en energie wordt bespaard. Waar overlast door hittestress, droogte of water wordt voorkomen en waar biodiversiteit een plek heeft.

Dit willen wij bereiken door

- Het raadsbesluit over de regionale energiestrategie (RES) van 30 september 2021 uit te voeren, waarin is opgenomen dat onze bijdrage voor het eerste, tweede en derde bouwblok van de RES is gericht op het streefgetal van 0,072 Twh als onderdeel van het regionale bod in de U16 om zo mogelijk 1,8 TWh aan duurzame elektriciteit op te wekken in 2030, vergund voor 2025.
- Het onderwerp duurzaamheid te betrekken bij alle onderwerpen die spelen binnen onze gemeente, zodat de gevolgen van beleid mede worden beoordeeld vanuit het oogpunt van duurzaamheid.
- In het beleid en de concrete vertaling hiervan, actief de dialoog op te zoeken met onze inwoners en (agrarische) ondernemers om samen tot de beste keuzes te komen. Wij willen niet strenger zijn dan de landelijke regelgeving, maar inwoners en bedrijven wel gaan verleiden om een stap verder te gaan. Hierbij spreken wij uit, dat wij als gemeente het goede voorbeeld geven en zichtbaar zelf ook doen wat we van onze inwoners en ondernemers vragen.
- Water en groen te benoemen als ordenend en dus leidend principe bij de (her)inrichting van gebieden. Daarbij moeten zoveel als mogelijk verbindingen worden gelegd tussen de verschillende natuurgebieden. Bij de inrichting van de openbare ruimte hebben wij nadrukkelijk oog voor klimaatadaptatie en het voorkomen van hittestress.
- Ons voor de energietransitie in te zetten op een manier die voor inwoners en bedrijven haalbaar en betaalbaar is en dus kan rekenen op draagvlak.
- Bij het plaatsen van windturbines en andere vormen van energieopwekking in het landschap uit te gaan van het voorzorgprincipe. Daarbij moet degene die deze turbines en andere vormen van energieopwekking en -opslag plaatst, aantonen dat deze geen schade opleveren.
- Dubbel ruimtegebruik te stimuleren. Dit door bijvoorbeeld de mogelijkheden te verkennen van het plaatsen van zonnepanelen boven parkeerplaatsen.
- Het afvalbeleid in te zetten op het verminderen van de hoeveelheid restafval tot maximaal 100 kg in 2025 en het flankerend beleid (tarieven, zwerfafval, handhaving) hier op aan te laten sluiten.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties:

- We stimuleren ontwikkelaars om klimaat adaptief te bouwen en geven hierin als gemeente het goede voorbeeld, bijvoorbeeld bij de realisatie van gemeentelijke en onderwijsgebouwen en bij de invulling van ons inkoopbeleid.
- Voor het tegengaan van hittestress en klimaatadaptatie willen we meer groen. Voor het inrichten van de openbare ruimte gaan we uit van het 3-30-300-principe² in stedelijk gebied. In dat kader planten wij, voor elke boom die wordt gekapt en elk kind dat wordt geboren en elk huis dat

wordt gebouwd, een nieuwe boom. Daarnaast stimuleren we onze inwoners mee te werken aan biodiversiteit en de aanpak van hittestress door bijvoorbeeld het aanbieden van een ‘vaste planten pakket’ met planten die voedsel bieden aan insecten. Dit kan ook worden gedaan met zaadmengsels of bloembollen.

- Bij een wateropgave richten wij een waterberging zodanig in, dat de biodiversiteit wordt bevorderd. Daarbij kijken we ook naar een mogelijke koppeling met natuureducatie en -recreatie, bijvoorbeeld door het onderzoeken van de mogelijkheden tot realisering van een natuurzwemwaterplas.
- We zetten de methode van participatieve waarde-evaluatie³ (PWE) in om hoger te komen op de duurzaamheidsladder. Hierbij gaan wij met inwoners in gesprek om samen te kijken, waar zij het meeste belang aan hechten bij energietransitie (mens, energieopbrengst of natuur).
- Voor het realiseren van de door ons toegezegde bijdrage aan de RES tot 2030 willen wij eerst zoveel als mogelijk de methode ‘zon op dak’ benutten. Waar nodig kijken wij naar windenergie.
- Tegelijkertijd onderzoeken wij de haalbaarheid van meer innovatieve alternatieven en minder overlast gevende vormen van energieopwekking. Hierbij denken wij bijvoorbeeld aan zon op gevel en effectieve windturbines met kleinere wieken. Met behulp van pilots willen wij deze innovatieve ideeën in de praktijk testen.
- Wanneer gekozen wordt voor het plaatsen van windturbines worden deze geplaatst binnen onze lokale normen en moeten de (meer)opbrengsten ten gunste komen van de eigen inwoners, bij voorkeur de direct omwonenden.
- Wij zetten actief in op energiebesparing. Zowel bij het realiseren van waar mogelijk energie-neutrale gebiedsontwikkeling als bij het nemen van maatregelen bij bestaande woningen en bedrijfsgebouwen.
- Wat betreft het afvalbeleid ondersteunen we de eerste 2 fasen van de voorstellen vanuit Waardlanden. Dit betekent het harmoniseren van afvalbeleid in Vianen met de rest van het Waardlandengebied en het beperken van het restafval (invoeren van een pasjessysteem voor ondergrondse afvalinzamelpunten). De uitkomsten hiervan worden geëvalueerd qua kosten en het behalen van de doelstelling. Op basis van de uitkomsten van deze evaluatie besluiten wij over de mogelijke invoering van diftar (of andere vormen daarvan).
- Samen met Waardlanden moderniseren wij onze afvalbrengstations. Wij willen daarbij de bereikbaarheid verbeteren (en wachtrijen beperken), de inrichting verbeteren en de kringloopmogelijkheden vergroten.

Effecten/afspraken financieel

De uitvoering van de bovenstaande punten wordt onderdeel van het duurzaamheidsbeleid waarvoor de gemeenteraad tot 2025 al een bedrag van € 200.000 beschikbaar heeft gesteld. Daarnaast zetten we de extra middelen voor duurzaamheid in, die door het Rijk via het Gemeentefonds en door middel van specifieke uitkeringen, beschikbaar worden gesteld. Waar mogelijk gaan wij gebruik maken van samenwerkingsverbanden en aanvullende subsidiemogelijkheden. Het uitgangspunt is dat er hierdoor geen aanvullende middelen nodig zullen zijn.

² Drie bomen zichtbaar vanuit elk huis; 30% bladerdek in elke buurt; 300 m van het dichtstbijzijnde park of groene ruimte

³ Participatieve Waarde Evaluatie (PWE) is een nieuwe methode om beleidsopties te evalueren en de participatie van grote groepen burgers te faciliteren. De essentie van een PWE is dat burgers op een laagdrempelige manier een advies kunnen geven over een keuzevraagstuk van een overheid.

Regionale samenwerking

We leveren onze bijdrage aan de RES in de regio en gaan actief op zoek naar (regionale en bovenregionale) pilots voor alternatieve en innovatieve vormen van energieopwekking. Daarbij willen wij in samenspraak met onze buurgemeenten kansen creëren.

12 Veiligheid

Doelstelling Veiligheid

Wij werken elke dag aan een veiliger en prettiger woon- en werkklimaat voor onze inwoners, ondernemers en bezoekers. Een woon- en werkklimaat dat niet alleen veilig is, maar ook daadwerkelijk door onze inwoners, ondernemers en bezoekers als veilig wordt ervaren.

12

Dit willen wij bereiken door:

- Het Integraal Veiligheidsbeleid (IVB) 2023-2025 als leidraad voor onze inzet te gebruiken.
- Ons hierbij voor het indelen van tijd, capaciteit en budget te richten op de hoofdthema's: Ondermijning, Zorg & Veiligheid, High Impact Crimes, Jeugd en Cyber.
- Naast de hoofdthema's de onderwerpen Veilig Uitgaan, Woonoverlast, Veilige Wijken en Veilig Ondernemen als belangrijke subthema's te benoemen.
- Voldoende handhavingscapaciteit in te zetten voor het bereiken van onze doelen.
- Zichtbaar aanwezig, bereikbaar en in directe verbinding te zijn met onze inwoners en ondernemers.
- Veiligheid voor Vijfheerenlanden in nauw contact met interne en externe (veiligheids)partners als politie, Omgevingsdienst Utrecht, Veiligheidsregio Utrecht, Zorg&VeiligheidsHuis, team handhaving en vele anderen uit te voeren.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- Buurtpreventie is een belangrijke lokale partner. We ondersteunen de bestaande groepen en motiveren uitbreiding naar nieuwe groepen en wijken.
- We waarderen onze (vrijwillige) brandweertieners en maken ons sterk voor het behoud van de huidige brandweerkazernes.
- Veiligheid bestaat niet alleen uit objectieve gegevens. Het veiligheidsgevoel van onze inwoners en ondernemers is eveneens een belangrijke graadmeter. We meten jaarlijks de beleving van veiligheid en rapporteren hierover via de planning en controlcyclus aan de gemeenteraad.
- We zetten extra in op minder zichtbare vormen van criminaliteit zoals ondermijning en cybercriminaliteit.
- Voor het behouden en vergroten van de veiligheid en leefbaarheid breiden we het team handhaving uit met één formatieplaats.
- Kwetsbare groeperingen hebben onze speciale aandacht, vooral in het voorkomen dat zij slachtoffer worden. Dit doen we door jongeren (vanaf de basisschoolleeftijd) en senioren beter voor te lichten over online risico's.
- Veiligheid ligt "op straat" en daar zijn we dan ook zichtbaar te vinden met een aanpak gericht op de doelgroep. Zo zijn we aanwezig in de agrarische sector, schuiven aan bij besturen van

ondernemersverenigingen, kennen de horeca en bezoeken we de locaties waar overlast gemeld wordt. Bij woonoverlast zitten we met de betrokken personen thuis aan de keukentafel.

- We voeren jaarlijks tientallen controles uit. Soms uitgebreid met diverse partners, soms klein van opzet. Efficiënt en effectief.

Effecten/afspraken financieel

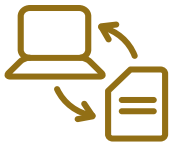
Het integraal veiligheidsbeleid kan in principe worden uitgevoerd binnen de huidige financiële middelen. Dit realiseren we door scherp te sturen op het budget dat ter beschikking staat en zo nodig te herverdelen of te herprioriteren. In 2022 is incidenteel € 100.000 beschikbaar gesteld voor ondermijning, cyber en Zorg & Veiligheid. Daarnaast maken we structureel extra geld beschikbaar (€ 65.000) voor de inzet van een extra handhaver.

Gevolgen voor regionale samenwerking

Veiligheid en leefbaarheid stoppen niet bij de gemeentegrenzen. We blijven regionaal in gesprek met onze partners als onder meer de Omgevingsdienst, Veiligheidsregio en buurgemeenten. Waar nodig of efficiënt stellen we beleid gezamenlijk op en dragen we zorg voor een actieve samenwerking “in het veld”. Samen staan we sterk. Zowel op het gebied van kennisdeling of fysiek aanwezig zijn bij multidisciplinaire controles in de regio.

13 Dienstverlening en communicatie

13

Doelstelling Communicatie

Wij willen in verbinding staan met onze gemeenschap. De boodschap bepaalt daarbij de in te zetten communicatiemiddelen: “wat wil Vijfheerenlanden de inwoners laten weten of laten doen?” Hierbij willen wij niet alleen zenden maar vooral goed luisteren naar onze inwoners. De treden van de participatieladder en het meenemen van onze omgeving zijn een vast onderdeel in het formuleren van de kernboodschap.

Dit willen wij bereiken door

- Ons in onze communicatie te richten op thema's die inwoners belangrijk vinden. Uit onderzoek blijkt dat leefbaarheid (wonen), bereikbaarheid en duurzaamheid de drie voornaamste thema's zijn waar de informatiebehoefte van inwoners ligt.
- Altijd 'Direct Duidelijk' te communiceren. De kernwaarde duurzaam vormt daarbij de basis van het uitgangspunt “digitaal waar het kan en persoonlijk waar het moet”. Online communicatie heeft dus onze voorkeur.
- Dit mede ook omdat het bij online communiceren makkelijker is om in gesprek te komen met inwoners. Bij online communicatie kan de inwoner immers met een klik het gesprek aangaan, nadere informatie vinden, meedenken of een mening geven.
- Om de online communicatiemiddelen en hun mogelijkheden optimaal te benutten onderzoeken we in 2022 de meerwaarde van een “nieuwskamer” voor de gemeente Vijfheerenlanden. De eventuele inrichting ervan vindt dan in 2023 plaats.

- Onze verouderde website te vervangen. Door hierin te investeren kunnen wij de digitale dienstverlening vergroten en onze inwoners een gepersonaliseerde website aanbieden voor alle aandachtsgebieden van de gemeente. Tevens voldoen wij hiermee aan de toegankelijkheidseisen die de wet vereist.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- We zetten in op vindbare informatie via één portaal en gaan inwoners en ondernemers proactief benaderen en uitnodigen.
- Onze website gaan wij volledig vernieuwen. Onze website moet altijd bereikbaar zijn en inwoners en ondernemers eenvoudig op weg helpen in hun behoefte aan informatie. We sluiten elk websitebezoek af door de inwoner te vragen of gevonden is naar wat men zocht.
- We gebruiken een mix van communicatiemiddelen met de nadruk op het gebruik van online kanalen, maar met behoud van offline kanalen (op papier of fysiek). De boodschap en de ontvanger bepalen altijd de in te zetten mix van communicatiemiddelen.
- We verbeteren onze dienstverlening door het beter opvolgen van afspraken en het meenemen van de inwoners en ondernemers in de oplossing.
- Te onderzoeken of de huidige werkwijze van de interne klachtenfunctionaris voldoet aan de genoemde criteria over onafhankelijkheid en laagdrempeligheid in de unaniem aangenomen motie over de ombudsfunctie.

Effecten/afspraken financieel

Met een volledige vernieuwing van de website is een investering gemoeid van circa € 800.000. Dit is voor ons een investering. Deze schrijven wij af in vijf jaar. De hiermee gemoeide afschrijvingslast bedraagt € 160.000 vanaf 2024.

Gevolgen voor regionale samenwerking

Wij zijn actief in regionale samenwerkingsverbanden op het gebied van zowel inhoud als communicatie. Inhoudelijke afstemming over communicatie is dus een belangrijk onderdeel van onze regionale afstemming. Hierdoor versterken wij elkaar in de regio.

14 Financieel gezond

14

Doelstelling Financiën

Wij willen een verantwoord financieel beleid voeren, waarbij ons financieel huishoudboekje op orde is, wij financieel voldoende weerbaar zijn, noodzakelijke uitgaven niet naar de toekomst (en naar toekomstige generaties) worden verschoven en de hoogte van onze lokale lasten goed vergelijkbaar is met die van buurgemeenten.

Dit willen wij bereiken door

- Uit te gaan van een incidenteel alsook structureel meerjarig sluitende begroting. Daarbij maken wij vooralsnog een uitzondering voor het jaar 2026 van de meerjarenraming. Dit omdat het Rijk wat betreft het jaar 2026 nog geen inzicht kan geven in de omvang van het Gemeentefonds.
- Meerjarig ruimte te maken in onze begroting ter dekking van de afschrijvingslasten van een noodzakelijk extra investeringsprogramma (de “investeringsagenda”) van netto € 80 miljoen voor de periode 2023-2035.

- De ontwikkeling van de hoogte van onze lokale lasten te matigen.
- Ons beleid betreffende risicomanagement inhoudelijk verder door te ontwikkelen.
- Als norm voor onze solvabiliteit een percentage aan te houden van 20%.
- Als norm voor onze weerstandsratio een ratio aan te houden van 2,5.
- Onze planning & control cyclus inhoudelijk door te ontwikkelen, waarbij nauw aangesloten wordt bij de informatiebehoefte van de raad.

Concrete (resultaat)afspraken en/of acties

- Wij verwerken de afschrijvingslasten van het extra investeringsprogramma (de “investeringsagenda”) van € 80 miljoen in onze begroting. Het in totaal benodigde bedrag aan afschrijvingen betreft € 2 miljoen. We bouwen dit cumulatief op in stapjes van € 0,4 miljoen per jaar in de periode 2024-2028.
- Wij stellen een investeringsprogramma op van netto € 80 miljoen voor de periode 2023-2035, waarbij de afweging van investeringen plaatsvindt op basis van de onvermijdelijkheid hiervan. Het eerste resultaat hiervan leggen wij voor in de Programmabegroting 2023.
- Wat betreft leges en heffingen gaan wij uit van 100% kostendekkendheid. Dat betreft in ieder geval de afvalstoffenheffing en de rioolheffing alsook de bouwleges.
- Wij indexeren jaarlijks de opbrengst van onze belastingen. Dit alleen ter compensatie van loon- en prijsontwikkelingen.
- Wij maken een nieuwe Nota weerstandsvermogen en risicomanagement en leggen deze nog in 2022 ter vaststelling voor aan de raad.
- Wij onderkennen dat onze solvabiliteit onder druk staat door de aanwending van reserves en het realiseren van investeringen. Wij houden de solvabiliteit in stand door het jaarlijks toevoegen van zich voordoende rekeningvoordelen aan de algemene reserve en/of bestemmingsreserves.
- Wij vernieuwen de opzet van de P&C cyclus. Wij beginnen hiermee bij de Programmabegroting 2023 en ronden deze af bij de Programmabegroting 2024.

Effecten/afspraken financieel

In onderstaande tabel zijn de consequenties samengevat van de financiële besluiten die in dit coalitieakkoord zijn opgenomen. Het coalitieakkoord houdt al rekening met een stijging van onze toekomstige ontvangsten uit het gemeentefonds als gevolg van de verwachte groei van onze gemeente in aantallen woningen en inwoners. Het coalitieakkoord laat per saldo extra uitgaven zien in de jaren 2023 (€ 0,723 miljoen), 2024 (€ 0,974 miljoen) en 2025 (€ 0,153 miljoen). Het jaar 2026 laat per saldo echter een voordeel zien van € 0,372 miljoen. Dit voordeel weerspiegelt ook de onzekerheid die nog (landelijk) bestaat wat betreft het begrotingsjaar 2026 met betrekking tot de in dat jaar te ontvangen inkomsten uit het Gemeentefonds.

In de Kadernota 2023 (die na de afronding van ons coalitieakkoord wordt opgesteld) worden de in onderstaande tabel opgenomen extra uitgaven en inkomsten mede in verband gebracht met de uitkomsten van de 1e bestuursrapportage 2022, de Maartbrief van het Rijk (verschenen op 6 april) en de waarschijnlijk eind mei te verschijnen Meicirculaire van het Gemeentefonds. Wij verwachten dat de in onderstaande tabel opgenomen extra uitgaven en inkomsten goed inpasbaar zijn binnen de Kadernota 2023 en uitvoerbaar zijn binnen onze doelstelling van een incidenteel alsook structureel meerjarig sluitende begroting.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
De Inwoner Centraal					
Terugbrengen budget inwonerinitiatieven naar 1 mln	0	-500	-500	-500	-500
Samen bouwen en wonen					
Ontwikkeling grote bouwlocaties	0	0	-100	-100	-100
Ondersteuning planontwikkeling kleine kernen	0	-100	-100	-100	-100
Stelpost overige ontwikkelingen wonen	0	-650	-550	-550	-550
SPUK Woningbouwimpuls en Volkshuisvesting	0	750	750	750	750
Verkeersveilig, leefbaar en bereikbaar					
Aanpak sluipverkeer	0	-170	-370	-300	-300
Verbetering fietsverkeer	-25	-50	-50	0	0
Verkeerscirculatie en parkeren	-62	-62	-242	-62	-62
Verkeersveiligheid	-10	-100	-100	-100	-110
Onderzoek en voorbereiding Spoorse doorsnijding	-80	-80	-80	-80	-80
Onderzoek verbetering openbaar vervoer	-113	0	0	0	0
Overig	0	-30	0	0	0
Economie en werken					
Versterking en ondersteuning team economie	-25	-50	-50	-50	-50
Vitale landbouw in een aantrekkelijk buitengebied					
Uitvoeringsagenda Landbouwvisie (samen met Molenlanden)	-50	0	0	0	0
Contactfunctionaris	0	-90	-90	-90	-90
Cofinanciering	0	45	45	45	45
Rust, ruimte en recreatie					
Uitvoeringsagenda	0	-15	-15	-15	-15
Uitvoeringsagenda, hogere opbrengst toeristenbelasting	0	15	15	15	15
Kunst en Cultuur					
Ondersteuning Nationaal Glasmuseum	0	-100	-100	-100	-100
Ondersteuning Stedelijk Museum Vianen	0	-25	-25	-25	-25
Onderzoek verplaatsing glasmuseum	-25	0	0	0	0
Ondersteuning cultuurcoaches	-40	-80	-80	-80	-80
Muziek op School	-16	-32	-32	-32	-32
Omzien naar elkaar					
DIHPO (in uitbreiding investeringsprogramma 80 mln)	0	0	PM	PM	PM

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	2022	2023	2024	2025	2026
Elkaar ontmoeten					
Uitvoering nieuw beleid	0	PM	PM	PM	PM
Sport en bewegen					
Verhogen budget sportsubsidies	0	-100	-100	-100	-100
Duurzame toekomst					
Bijdrage te ontvangen SPUK Klimaatfonds	0	PM	PM	PM	PM
Inzet van ontvangen SPUK Klimaatfonds	0	PM	PM	PM	PM
Veiligheid					
Inzet extra handhaver	-33	-65	-65	-65	-65
Dienstverlening en communicatie					
Geheel nieuwe website	0	0	-160	-160	-160
Financieel gezond					
Areaalontwikkeling Gemeentefonds, 2.000 woningen in vier jaar	0	466	925	1.646	2.381
Stelpost onderhoud toegenomen areaal	0	-200	-400	-600	-800
SPUK Stikstoffonds	0	PM	PM	PM	PM
SPUK Nationaal Groeifonds	0	PM	PM	PM	PM
Toerekening bouwleges	500	500	500	500	500
Resultaat Coalitieakkoord 2023-2026	-21	-723	-974	-153	372

Gevolgen voor regionale samenwerking

De Investeringsagenda Vijfheerenlanden van € 80 miljoen komt mede voort uit de aanbevelingen van de in 2021 vastgestelde "Propositie Vijfheerenlanden, een hernieuwd perspectief". Met deze € 80 miljoen regelt de gemeente Vijfheerenlanden zijn deel van de opgave.

